

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Grecu Denis în comun cu inculpatul, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2021, în cauza penală privind-l pe

ROTARI Radu XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.11.2018-23.12.2019;

Instanța de apel: 14.01.2020-26.11.2021;

Instanța de recurs: 04.04.2022- 18.05.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 23 decembrie 2019, Rotari Radu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în cuantum de 600 (șase sute) u. c. ceea ce reprezintă 30.000 (treizeci mii) lei în contul statului.

S-a încasat din contul inculpatului în beneficiul bugetului de stat, suma de 640 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Stanciu Elena către Rotari Radu s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Rotari Radu, fiind deținător al unui permis de conducere de categoria B și C, la 23.05.2018, ora 12:45, în timp ce conducea automobilul de model „ Skoda Superb ” cu XXXXX, a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct.3 al Regulamentului Circulației Rutiere (în continuare regulament), în conformitate cu care: participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice

ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sânt provocate de circumstanțe iminente”; prevederile pct.4 al Regulamentului, în conformitate cu care: ”Orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia; prevederile pct.10 alin.(1) lit. b) al Regulamentului, în conformitate cu care, „persoana care conduce un vehicul trebuie: ...b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; prevederile pct.39 alin. 1) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care: ”înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”; prevederile pct. 41 alin.2) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia: ”Conducătorul vehiculului care intenționează să se deplaseze cu spatele poate să înceapă manevra numai după ce s-a asigurat că o poate face fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic. În cazurile în care câmpul vizual în spate este limitat, conducătorul trebuie să recurgă la ajutorul altei persoane, aflate în afara autovehiculului; prevederile pct. 45) alin. 1) și alin. 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, în conformitate cu care conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) Starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră și în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului: prevederile art.22 alin.4) din Legea nr. 131 -XVI din 07.06.2007 privind situația traficului rutier, potrivit căruia: ”participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic” și cerințele art. 23 al Legii specificate, conform căruia: ”participanții la traficul rutier sunt obligați să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere”, prin faptul că, în timpul efectuării manevrei de deplasare cu spatele, în adiacentul casei de pe XXXXX, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, nu s-a asigurat că efectuarea acestei manevre poate fi făcută fără a crea un pericol sau un obstacol pentru ceilalți participanți la trafic, nu a ținut cont de totalitatea factorilor rutieri care garantează siguranța conducerii mijlocului de transport, în special de starea sa psihofiziologică ce-i influența atenția și nu a întreprins toate acțiunile ce era obligat să le întreprindă pentru efectuarea manevrei respective în siguranță, iar în rezultat a tamponat pietonul Elena Stanciu, care traversa parte carosabilă de la dreapta spre stânga relativ deplasării mijlocului de transport.

În rezultatul tamponării, Elena Stanciu, conform rapoartelor de expertiză judiciară nr. 201802D1272 din 26.07.2018 și nr. 201904X0151 din 20.09.2019, i-au fost cauzate

fractura osului radial pe stânga, fractura oaselor nazale fără deplasare, edem al țesuturilor moi cu excoriații la nivelul feței și fractura coastei a XII pe dreapta, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se calificau ca vătămare corporală medie a integrității corporale.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, de avocatul Grecu Denis în interesele inculpatului, de avocatul Serghei Rusu în interesele părții vătămate Elena Stanciu și de inculpat, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoriei Chișinău.

3.1 Procurorul a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, în privința inculpatului să fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, prin aplicarea art. 65 Cod penal.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că, instanța la stabilirea pedepsei urma să ia în considerație și faptul că îndată după comiterea accidentului, ultimul nu a anunțat poliția despre accidentul în cauză, precum și faptul că anterior acesta a fost tras la răspundere contravențională pentru încălcarea regulilor de circulație rutieră, ceea ce denota o iresponsabilitate sporită a lui Rotari Radu în calitate de conducător auto, iar acest fapt impunea necesitatea privării ultimului de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, prin aplicarea art. 65 Cod penal.

Totodată, s-a menționat că Rotari Radu nu a despăgubit partea vătămată, deși locuiesc în vecinătate.

Procurorul considera că pedeapsa respectivă nu-și va atinge scopul, astfel nefiind restabilită echitatea socială, fapt ce nu va genera corectarea condamnatului. În acest context, lui Rotari Radu urmează să fie privat de dreptul special de a conduce mijloace de transport și careva impedimente care ar împiedica aplicarea unei asemenea pedepse complementare nu au fost stabilite în cadrul prezentului proces penal.

3.2 Avocatul Grecu Denis în interesele inculpatului în apel a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat de la comiterea infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de apel s-a invocat că:

- instanța nu a analizat și apreciat corespunzător declarațiile martorilor:
- instanța greșit a stabilit latura subiectivă a infracțiunii incriminate, chiar dacă a concluzionat condamnarea inculpatului, având în vedere că la materialele dosarului nu au fost administrate careva probe care ar fi demonstrat cu certitudine faptul că, Rotari Radu cu intenție a încălcat regulile circulației rutiere, ba din contra, nici la examinarea cazului la fața locului, nici ulterior la faza urmăririi penale și nici la examinarea cauzei în instanță de judecată, nu s-au constatat careva abateri ale regulilor de securitate a circulației din partea lui Rotari Radu, care ar fi generat o concluzie fermă că inculpatul a avut intenția de a încălca normele stabilite, cum ar fi depășirea vitezei, starea tehnică a vehiculului, etc., fapt confirmat prin procesul-verbal privind consemnarea celor constatate din proces-verbal de cercetare a locului accidentului rutier (f.d.8, 9-11);

- prima instanță, deși a susținut poziția apărării privind neaprobarea prejudiciului solicitat spre încasare de către partea vătămată, totuși a admis, în principiu, acțiunea civilă depusă de Stanciu Elena, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, soluția pe care o considera drept ilegală;

- soluția primei instanțe pe marginea acțiunii civile este una incorectă, având în vedere că instanța greșit a aplecat legea procedurală, or, între redacția art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală și art. 225 Cod de procedură penală, în redacția Legii RM, nr.152 din 01.07.2016, în vigoare din 01.08.2016, sunt divergențe esențiale, urmând a fi aplicată legea ulterioară;

- la capitolul pretenției privind repararea prejudiciului moral, la fel o considera a fi neîntemeiată, or, leziunile și traumele care au fost depistate la partea vătămată în urma accidentului rutier din 23.05.2018 și care sunt în legătură cauzală directă cu impactul au fost tratate în timp scurt, inculpatul suportând cheltuieli în acest sens până când rudele părții vătămate nu au refuzat de la ajutor și au îngăduit accesul la Stanciu Elena.

3.3 Avocatul Serghei Rusu în interesele părții vătămate, Elena Stanciu, în apelul său a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care în privința inculpatului să fie dispusă privarea acestuia de dreptul de a conduce mijloace de transport, a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma de 17.462,80 lei, cu titlu de prejudiciu material, a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma de 100.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate suma de 10.000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că:

- nu au fost întrunite niciuna din cele 3 condiții solicitate de norma legală, lipsind atât cazul excepțional, incertitudinea sumei solicitate, încât însăși în acțiunea civilă este indicată valoarea acțiunii civile, fiind prezentate bonuri în acest sens iar amânarea cauzei de judecată după înaintarea acțiunii civile s-a dispus de cel puțin 4 ori la solicitarea inculpatului și a avocatului său;

- instanța de judecată nu a avut temei legal de a dispune admiterea acțiunii civile în principiu fără a se expune în privința cuantumului acestei despăgubiri;

- contrar procesului verbal al ședinței și înregistrărilor audio instanța atribuie avocatului părții vătămate declarații care nu au fost făcute în instanța de judecată și anume „în altă ordine de idei, avocatul părții vătămate, a invocat că aceasta ar fi suportat prejudicii materiale mult mai mari care ar putea fi poate suplimentare”, astfel de declarații nu au fost făcute în instanța de judecată și nici nu a fost solicitată amânarea judecării cauzei pentru prezentarea probelor suplimentare, încât toate bonurile fiscale au fost anexate la acțiunea civilă;

- instanța de fond a ignorat circumstanțe de fapt și de drept și nu a stabilit inculpatului obligația de a despăgubi partea vătămată în coraport cu acțiunile sale cauzate de manevrarea unui izvor de pericol sport, astfel pe lângă suferința pe care a

avut-o un an de zile Stanciu Elena aceasta este impusă de către instanță de a cheltui timp și bani pentru a-și recupera în instanța civilă prejudiciul cauzat prin infracțiune;

- la motivarea privind pedeapsa stabilită inculpatului în condițiile în care, conform art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsa privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este prevăzută în calitate de pedeapsă complementară alternativă doar în cazul pedepsei cu închisoarea, luând în calcul faptul că în speță s-a ajuns la concluzia de a stabili pedeapsa sub formă de amendă, instanța de judecată a considerat că la caz o astfel de pedeapsă nu poate fi stabilită. Ori, în cazul în care acuzatorul de stat considera că pentru fapta sa inculpatul urma să fie privat de dreptul de a conduce, urma să prezinte argumente și probe în vederea stabilirii pedepsei care presupune sancțiunea complementară respectivă;

- aceasta fiind o concluzie eronată care nu are la baza sa o justificare legală, pedeapsa complementară putea fi raportată la oricare din sancțiunile stabilite de norma legală fie amendă, fie muncă neremunerată fie închisoarea, în toate cele trei cazuri privarea este o sancțiune complementară aplicabilă, iar în condițiile aplicabile speței, reieșind din comportamentul inculpatului, refuzul acestuia de a recunoaște săvârșirea infracțiunii și din pretinsul fapt de despăgubire cu 200 de lei pe partea vătămată în condițiile în care ultima un an de zile a fost internată periodic în instituții medicale, anume aplicarea sancțiunii complementare este întemeiată.

3.4 Inculpatul Rotari Radu, în apelul său a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care el să fie achitat de la comiterea infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de apel s-a indicat că:

- nici în cadrul urmăririi penale și nici la examinarea cauzei în judecată, nu au fost constatate încălcări, omisiuni concrete din partea apelantului, din celea prevăzute de pct. 41 și 45 din Regulament, care au putut să genereze condiții favorabile pentru impact (depășirea de viteză, starea tehnică a automobilului, etc.), iar concluzia primei instanță că inculpatul, după pornirea din loc a automobilului, ar putea să accelereze viteza, este pur declarativă și neprobată prin mijloace admisibile;

- prima instanță greșit l-a considerat pe el unicul vinovat în comiterea accidentului, dar și a conchis eronat că a încălcat regulile circulației rutiere cu intenție, întrucât el nu putea să prevadă că Elena Stanciu va avea un comportament care este contrar Regulamentului circulației rutiere, fiind convins că a evaluat toate riscurile posibile la trafic;

- sunt declarative concluziile primei instanțe precum că, reieșind din circumstanțele accidentului, el avea posibilitate să evite impactul;

- în opinia sa cu referire la afirmația martorului la locul accidentului Gheorghe Vicol, partea vătămată Elena Stanciu prea brusc a ieșit pe carosabil, fiind în zona apropiată de automobil sau era aplecată cu fața spre mașină și din acest motiv nu a văzut-o în toate trei oglinzi retrovizoare;

- potrivit procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, nu s-au depistat urme de frânare. Respectiv, viteza automobilului nu era mare, altfel picioarele

pietonului trebuiau să fie sub bara de protecție, cu apariția leziunilor în regiunea dată, circumstanța necunoscută speței;

- prima instanță a concluzionat greșit că din locul parcurii era posibilă ieșirea directă, efectuând manevra de deplasare cu spatele însoțită de o ușoară rotire concomitentă a volanului în partea stângă, concluzie care se afla în contradicție cu situația reală, luând în considerație locul amplasării automobilului, lungimea acestuia, obstacolele amplasate în dreapta, stângă și în spatele acestuia. Prin urmare, în lipsa probelor admisibile, administrarea căroră a fost cerută de către el la etapa urmăririi penale, instanța nu era în drept să facă o concluzie declarativă în defavoarea lui, precum că el ar fi avut posibilitatea să evite impactul prin săvârșirea altor manevre;

- el indica că pretențiile părții vătămate nu puteau fi admise în sensul formulat, chiar dacă era demonstrată vinovăția lui, întrucât în susținerea pretențiilor la acțiune sunt anexate doar copiile bonurilor de casă pentru achitarea medicamentelor, alte probe care ar fi confirmat suportarea cheltuielilor de alimentație, îngrijire, mâncare, etc., nu au fost prezentate;

- nici cheltuielile pentru procurarea medicamentelor nu puteau fi compensate în baza bonurilor de casă prezentate, din punct de vedere a legăturii cauzale, având în vedere că nu s-a demonstrat necesitatea administrării acestor medicamente în raport cu accidentul din 23.05.2019, or, experții legiști au exclus o parte din leziuni invocate de Stanciu Elena, iar indicațiile medicilor în privința medicamentelor necesare în ziua accidentului au fost integral executate de către inculpat din sursele proprii, prescrierea medicamentelor din bonurile de casă anexate la acțiune nu se regăseau în recomandările medicilor anexate la acțiune, bonurile de casă erau datate cu 08.09.2018, deși impactul a avut loc la 23.05.2013, nu este demonstrat nici faptul procurării acestor medicamente anume de către Stanciu Elena și nu de altă persoană în alte condiții și în alte scopuri;

- la capitolul pretenției privind repararea prejudiciului moral, el, la fel o considera drept neîntemeiată, or, leziunile și traumele care au fost depistate la partea vătămată în urma accidentului rutier din 23.05.2018 și care sunt în legătură cauzală directă cu impactul au fost tratate în timp scurt, el, inculpatul, suportând cheltuieli în acest sens până când rudele părții vătămate nu au refuzat de la ajutor lui și i-au îngăduit accesul la Stanciu Elena;

- posibilele suferințe fizice și morale a lui Stanciu Elena sunt legate de alte traumatisme, leziuni care, în opinia experților, nu au legătură cu accidentul din 23.05.2018 sau sunt generate de procese distructive ale oaselor părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2021, apelul procurorului, apărătorului Denis Grecu în interesele inculpatului și inculpatului au fost respinse ca nefondate.

Apelul avocatului Serghei Rusu în interesele părții vătămate Elena Stanciu a fost admis, cu casarea sentinței în partea acțiunii civile și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate, Stanciu Elena a sumelor

de:

- 20.000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral;
- 10.000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, analizând prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor le apreciază ca fiind veridice, utile, pertinente, din care indubitabil rezultă vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

În acțiunile inculpatului erau întrunite toate semnele și elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

Instanța de apel a considerat că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de fond a respectat prevederile art. 6, 7, 61, 75 – 78 Cod penal, le-a aplicat corespunzător, considerent din care argumentele procurorului și ale avocatului în interesele părții vătămate, în această parte urmează a fi apreciate critic.

La caz, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, infracțiunea săvârșită se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, circumstanțe agravante nu au fost reținute, însă s-a reținut circumstanța atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență.

În asemenea circumstanțe, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2), 64 alin. (1), (2), (3) și (3¹) Cod penal, instanța de judecată întemeiat a considerat că în privința inculpatului pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Codul penal, este echitabilă stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 600 u. c. ceea ce constituie 30.000 lei în contul statului.

În condițiile în care, conform art. 264 alin. (1) Cod penal, pedeapsa - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este prevăzută în calitate de pedeapsă complementară alternativă doar în cazul pedepsei cu închisoarea, luând în calcul faptul că în speță s-a ajuns la concluzia de a stabili pedeapsa sub formă de amendă, instanța de judecată a considerat că la caz o astfel de pedeapsă nu putea fi stabilită. Or, în cazul în care acuzatorul de stat considera că pentru fapta sa inculpatul urma să fie privat de dreptul de a conduce, urma să prezinte argumente și probe în vederea stabilirii pedepsei care presupune sancțiunea complementară respectivă.

Instanța de apel a considerat că argumentele avocatului Serghei Rusu în interesele părții vătămate, Elena Stanciu, în partea acțiunii civile au fost întemeiate. Instanța de apel a reiterat că atât în ședința instanței de fond cât și în ședința instanței de apel s-a stabilit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod

penal, fapte prejudiciabile care au adus atingere integrității corporale a părții vătămate și care au cauzat suferințe.

Astfel, având în vedere legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită comisă de către Rotari Radu și prejudiciul cauzat părții vătămate, instanța de apel a considerat necesar și justificat de a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 20.000 lei, or potrivit art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată i-a în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În acest sens, s-a atestat că partea vătămată a fost spusă suferințelor psihice, motiv din care în speță este rațional de a încasa din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral.

În partea ce vizează solicitarea cu privire la încasarea prejudiciului material, instanța de apel a considerat că pretențiile invocate nu au fost probate corespunzător nici în cadrul ședințelor din prima instanță și nici în cadrul ședințelor din instanța de apel. Prin urmare, este echitabil și întemeiat ca inculpatul să achite părții vătămate prejudiciul material cauzat acestuia, cel care a acționat față de persoană în mod ilicit, fiind obligat să repare prejudiciul patrimonial cauzat, însă prejudiciul material invocat urmează a fi probat.

Consecvent, instanța de apel a dispus încasarea din contul inculpatului și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10.000 lei, or acestea sunt probate prin mandatul avocațional și bonul de plată, anexate la materialele cauzei, (f.d. 136-137, vol. I).

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocatul Greco Denis în comun cu inculpatul au atacat-o cu recurs ordinar*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 3), 6), 10), 11), 13) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța în alt complet de judecată.

În motivare recurentul a indicat că:

- inculpatul a fost lipsit de orice garanție prevăzută de art. 418, 338 și 339 Cod de procedură penală, or decizia motivată nu a fost pronunțată în ședința de judecată deschisă în mod public, aceasta fiind eliberată inculpatului de către grefier sub semnătură în holul Curții de Apel Chișinău la data de 21.01.2022, fapt care poate fi constatat prin verificarea înregistrărilor audio a ședințelor de judecată;

- instanța de apel a emis o soluție contradictorie întrucât, pe de o parte, în partea laturii civile sentința a fost contestată atât de partea vătămată Stanciu Elena, cât și de partea apărării, în final sentința în această parte a fost casată cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, deși apelul apărării care, de iure, a cerut aceeași soluție a fost respins integral;

- în pofida faptului că apărătorul în apelul declarat a înaintat o propunere alternativă la capitolul soluției definitive (achitarea inculpatului sau, în cazul recunoașterii vinovăției acestuia, aplicarea unei pedepse sub forma amenzii minimale,

ținând cont de circumstanța atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. g) Cod penal), totuși, instanța de apel a examinat doar propunerea soluției de achitare a lui Rotari Radu și, ca urmare, toată aprecierea bazei probatoare a fost dedicată unui scop de a combate această alegație a părții apărării, fără a fi dată vreo apreciere posibilității aplicării unei pedepse mai blânde față de inculpat;

- este greșită concluzia instanței de apel cu referire la declarațiile părții vătămată Stanciu Elena și a martorului Galina Melnic, or, pe de o parte, acest argument nu ar putea justifica nerespectarea Regulamentului Circulației Rutiere, iar pe de altă parte, această concluzie vine în contradicție cu probele administrate la dosar;

- a rămas neclară problema aprecierii probelor în vederea stabilirii leziunilor corporale ale părții vătămate, or după cum rezultă din motivarea deciziei, instanța de apel și-a format opinia contradictorie vizavi de poziția părții vătămate în raport cu automobilul inculpatului în momentul impactului;

- această concluzie nu a fost combătută prin alte rapoarte de expertiză medico-legală, iar atât prima instanță cât și instanța de apel nu au motivat care este cauza neadmiterii concluziei expertului Scurtu Iurie, având în vedere că atât partea vătămată cât și martorul Galina Melnic au afirmat în ședința de judecată că, automobilul a lovit-o pe Elena Stanciu anume în spate;

- pronunțarea deciziei integrale a fost preconizată pentru data de 18.01.2021, deși ședința a fost amânată pentru data de 21.01.2022, la data de 31.12.2021 a intrat în vigoare Legea RM privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care se restrânge asupra faptei penale incriminate lui Rotari Radu, astfel încât inculpatul a avut dreptul la aplicarea amnistiei în cazul său. Totodată, anume instanțele de judecată urmează să examineze problema aplicării amnistiei față de Rotari Radu, având în vedere că, deși, legea amnistiei este aplicabilă indiferent de măsura de constrângere stabilită, totuși pentru condamnații cu pedeapsa principală sub forma de amendă mecanismul aplicării amnistiei nu este reglementat expres, dreptul acestora la amnistie ar putea rămâne unul iluzoriu;

- partea apărării în continuare pledează pentru pronunțarea unei hotărâri noi privind respingerea în fond a acțiunii civile, având în vedere și faptul că inculpatul a participat cu ajutor material la tratamentul părții vătămate până ce rudele acesteia i-au interzis comunicarea cu ea, circumstanțe constatate în ședința de judecată;

- quantumul despăgubirii prejudiciului moral stabilit de instanța de apel pentru Stanciu Elena, ținându-se cont de circumstanțele cazului, comportamentul părților de până și după accident, este disproportionat în raport cu sumele acordate altor persoane prin hotărâri definitive de aceeași natură, iar instanța de apel nu a motivat această depășire prin careva fapte speciale. Pe de altă parte, suma încasată din contul inculpatului, având în vedere situația materială precară a acestuia, este una exagerată.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul invocă temeiuri pentru recurs stipulate la art. 427 alin.(1) pct. 3), 6), 10), 11), 13) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când ședința de judecată nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege și a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

Colegiul penal concluzionează că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmarea la examinare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înlătură de către instanța de recurs.

Mai mult, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal. Simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune rejudecarea unei cauze penale, după cum solicită apărătorul.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, eronat fiind admisă acțiunea civilă a părții vătămate.

Însă, verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției sale a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal tine să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezenta în acțiunile lui Rotari Radu a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal și necesitatea încasării din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral și cheltuielile judiciare.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând corectitudinea soluției instanței de apel, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale

Totodată, Colegiul penal apreciază ca fiind neîntemeiată la moment solicitarea recurentului privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece, potrivit art. 427 alin (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului doar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

De asemenea, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 26.11.2021, pronunțarea deciziei integrale fiind la 21.01.2022, iar Legea amnistiei, fiind adoptată la 24.12.2021 a intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial - 31.12.2021.

Prin urmare, cauza penală a fost soluționată înainte de intrare în vigoare a legii privind amnistia cu anunțarea verdictului în cadrul ședinței din 26.11.2021, iar judecătorul după finisarea cercetării judecătorești și oferirea dreptului la replică participanților la proces nu putea din oficiu schimba soluția pronunțată.

Așadar, chestiunea abordată, odată apărută după pronunțarea deciziei de către instanța de apel, care împreună cu sentința au devenit definitive și executorii în virtutea prevederilor art. 415 alin. (3), 466 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (5) Cod de procedură penală, nu cade sub incidența procedurii de recurs ordinar, neconstituind erori de drept

comise de instanțele de fond și de apel care urmează a fi reparate pe această cale de atac.

Ori, conform art. 65 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește condamnat, dacă sentința este de condamnare, iar aplicarea actului de amnistie față de persoana condamnată, a cărei sentință a devenit definitivă și executorie, se soluționează deja, la etapa executării pedepsei, în corespundere cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 15) - 472 Cod de procedură penală.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 220 Cod procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile legislației penale, normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

În conformitate cu art. 219 alin. (3) Cod procedură penală prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală dacă el se exprimă în cheltuieli pentru: 1) tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia; 2) înmormântarea părții vătămate; 3) plata sumelor de asigurare, indemnizațiilor și pensiilor; 4) executarea contractului de depozit al bunurilor.

Reieșind din prevederile art. 14 Cod civil, *persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu, cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat)*. Răspunderea civilă are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

La caz, instanța de apel a argumentat prin prisma art. 219, 221, 225 Cod de procedură penală, admiterea acțiunii civile și stabilirea cuantumului prejudiciului moral în sumă de 20.000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 10.000 lei.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu cele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța nu a admis vreo eroare gravă de fapt, care să fi afectat soluția și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar

criticele din recursul înaintat de avocatul Grecu Denis în comun cu inculpatul nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Grecu Denis în comun cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe ROTARI Radu XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 iulie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN